

rum, & Laicorum fidelium, sive Levita, sive Sa-
cerdos ordinaretur: (1) quod etiam elucet alio
in Epistolæ loco, ubi dicitur Novatus Presby-
terii honore insignitus ab Episcopo, indulgen-
tius cum illo agente, etiamsi Clerus universus,
multique ex populo refragarentur, eo quod non li-
ceret quempiam ex iis, qui urgente vi morbi in le-
thulo perinde, ac ille perfusi fuissent, in Clerum
assumi. Confirmat hæc Tertullianus in libro de
Jejunio adversus Psychicos: ubi, licet suggillet
praxim Ecclesiæ Romanæ, attamen eandem il-
lustrat, ostendens, jejunium perductum ad bo-
ram nonam qua Dominus expiravit, refectionis
modum tunc permisisse. Quare jure culpatur Cor-
nelius Papa eos Episcopos non jeunos, sed cra-
pula, vinoque distentos horâ decimâ (2) manus
impositionem exercuisse. Demum in Elencho
delictorum Novati, dum illud gravissimum reci-
tatur de sacrilego juramento, ab iis exacto,
quibus Dominicum Corpus impertiretur, resul-
tat contraria disciplina, Zephyrini decretis pro-
scripta hoc in Libro Pontificali. Fecit (inquit
Auctor in vita Zephyrini) constitutum de Eccle-
sia, ut patenas vitreas ante Sacerdotes in Eccle-
siam Ministri portarent, donec Episcopus Missas
celebraret, ante se Sacerdotibus adstantibus, & sic
Missæ celebrarentur: excepto, quod jus Episcopi
interesset, ut tantum Clerus sustineret omnibus præ-
sentibus ex ea consecratione de manu Episcopi jam
coronam consecratam, & acciperet Presbyter tra-
dendam populo. Hæc disciplina fuerat à Zephy-
rino constituta. Quid contra eam molitus sit
Novatus ex Cornelii Papæ epistola cognosci-
mus. Oblatione, inquit, facta portionem singulis
dividens, dum eam tradit, miseros homines benedi-
ctionis loco jurare cogit, manus ejus, qui por-
tionem accipit ambabus suis manibus comprehensas
retinens, nec prius dimittens, quam jurati ista
dixerint: ipsis enim utar illius verbis: Jura mihi
per Corpus, & Sanguinem Domini Nostri Jesu
Christi, te nunquam meas partes deserturum, nec
ad Cornelium esse rediturum. Ita miser ille non
prius gustare sinitur, quam sibi ipse malum im-
precatus sit. Et cum panem illum accipiens di-
cere debuisset Amen, ejus loco dicit: Non rever-
tar deinceps ad Cornelium.

35 Mirum dictum est, quot firmamenta histo-
riz Pontificalis hujusce Libri contineantur in
brevis fragmento unius ex epistolis S. Cornelii
Papæ, nobis præservato per Eusebium. Quot
igitur adjumenta supererant Notariis Ecclesiæ
Romanæ æqualibus Eusebio, dum colligerent
Acta, Vitalique Pontificum ex Tabulariis Eccle-
siæ singulorum rescripta servantibus? Liceat
unum adhuc observatum, repeteri ex eodem
fragmento Epistolæ Cornelianæ, quod mirificè
illustrabit documenta decretorum simul & or-
dinationem in eisdem Vitis ita diligenter me-
moratarum.

T. I. X. N. EGO DAMASI

VS. VRB ROMÆ EPS AN

C DOMV COSEGRAVI

N. R. Q. S. M. S. PA S. PE

quarum sententia talis videretur: *Titulus in Chri-
sti nomine. Ego Damasus* (ita enim promiscuè
scriptum Damasum, & Damasum reperio in
antiquis monumentis) *Urbis Romæ Episcopus hanc*

(1) Euseb. pag. 245. lib. bist. 6.

De Novati stupiditate ita scribit Cornelius
Papa: Ergo ille Evangelii vindex ignorabat,
unum Episcopum esse oportere in Ecclesia Catholica.
In qua tamen sciebat (quomodo enim illud nescire
potuisset?) Presbyteros quidem esse quatuor &
quadraginta: septem autem Diaconos, totidemque
Subdiaconos: Acolyths duos & quadraginta:
Exorcistas, & Lectores, cum Ostiariis quinquaginta
duos. In vita Hygini ita reperimus perscriptum:
Hic Clerum composuit, & distribuit in gradus.
Septem Diaconorum numerum assignasse tradit
Evaristus. Subdiaconos totidem hic legi-
mus institutos à proximo Cornelii decessore Fa-
biano. Ordinationem Clericorum præsentem Cle-
ro, & Populo celebrandum didicimus in Zephy-
rino. Quare meritò Cornelius miratur, à No-
vato Presbytero Ecclesiæ Romanæ, ejusque Epi-
scopatuum ambiente non teneri numerum ordi-
natorum. Imò interrogat, qui fieri potuerit,
ut rem adeò notam foies ignoraret. Certè cum
ordinum exercendorum tempora essent per re-
gulas definita; cum formatæ abeuntibus ab Epi-
scopo dandæ forent; oportuit indiculos, &
diptycha omnium Clericorum, eorumque or-
dinationis Epocham ab administris Pontificum,
& Notariis Romanæ Ecclesiæ diligenter con-
ferribi, & afferuari. Quare Scripturis vitas Pon-
tificum deesse minime poterant hæc publica do-
cumenta ex Archivis Ecclesiæ ad usus frequen-
tes identidem procedenda.

Ordinationibus Clericorum affinis est memo-
ria consecrationum Tituli, Fontis, Altaris, &
oblatio donorum, quæ hæc occasione Episcopus
erogabat. Delibandum leviter est, & indican-
dum, quanta documentorum copia parata esset
operi Anastasiano, illis præsertim ætatibus, qui-
bus Catalogi, & Vitæ conscriberentur. Fiden-
ter dicam, non modò in membranis, & phyl-
lis Archivi, sed etiam in marmoribus, metallis,
& ornamentis Ecclesiæ quamplura superfuisse.

Consecrationem Tituli quarto sæculo incitam
tabulâ marmorea per S. Damasum videmus
adhuc superfitem inter præclaras illas inscrip-
tiones, à Fulvio Ursino olim collectas, post
ejus verò obitum ab interitu vindicatas libera-
litate Alexandri Cardinalis Farnesi: quas iste
in palatio Serenissimæ Domus suæ ad Campum
Floræ tutissimo loco repositas, & ferreis veru-
bus septas posterorum curæ disponendas reli-
quit. Illas dum hæc scribo Serenissimus Parmæ,
& Placentiæ Dux Franciscus, vindex avitæ glo-
riæ, bonoque Reipublicæ, & literarum incre-
mento natus, pro singulari studio, quo erudi-
tam antiquitatem prosequitur, fovet, ac pro-
tegit, in eisdem palatio loco illustriori affigi,
omniumque oculis proponi mandavit. Tabella
quam memoro brevissima est, ut Titulo planè
respondeat, ex marmorea crusta semipalmari,
& hisce literis insculpta:

Domum consecravi. Siglarum sequentium sen-
sum non allequor: nisi fortè postremarum
S. PA S. PE. quas S. Paulus S. Petrus, veluti
signaculum hujus Ecclesiæ Romanæ proprium,
&

(2) Tertull. pag. 649. C. edit. Pamelii.